

Alina Bronsky

Barbara
neumiera

INAQUE

Preklad
Paulína Čuhová

Alina Bronsky

Barbara neumiera

The translation of this work was supported by
a grant from the Goethe-Institut.

Alina Bronsky
BARBARA STIRBT NICHT

COPYRIGHT © 2021, Verlag Kiepenheuer&Witsch GmbH & Co. KG, Cologne/
Germany

TRANSLATION © Paulína Šedíková-Čuhová 2023

COPYEDITING Martina Kubealaková, Ivan Adamec

COVER © Barbora Šajgalíková

COVER ILLUSTRATION © Ema Baková

SLOVAK EDITION © Inaque 2023

ISBN 978-80-8207-220-7

ISBN e-book 978-80-8207-221-4

Všetky práva sú vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie sa nesmie kopírovať
a rozmnožovať so zámerom rozširovania v akejkoľvek forme alebo akýmkoľvek
spôsobom bez písomného súhlasu vydavateľa.

Alina Bronsky
Barbara neumiera

INAQUE

Keď sa pán Schmidt v piatok ráno zobudil a chýbala mu vôňa kávy, najprv mu napadlo, že Barbara v spánku umrela. Bola to síce absurdná predstava – Barbara bola zdravá ako buk –, no ešte mylnejšia sa zdala možnosť, že zaspala. Nikdy nezaspala. Ale keď sa otočil a uvidel jej polovicu postele prázdnu, odrazu sa mu najpravdepodobnejšia zdala možnosť, že cestou do kuchyne padla mŕtva.

Pán Schmidt sa narovnal a obul si papuče. Nosové dierky sa mu clivo chveli túžbou po dôvernej vôni. Nech už sa Barbare stalo čokoľvek, ak by predtým zvládla postaviť na kávu, vôňa by stúpala schodmi nahor a dorazila by do spálne. Vône sa nedajú zatvoriť. Vyrázil a dúfal, že nepadla dolu schodmi. No rachot by ho pravdepodobne zobudil. Na druhej strane možno aj nie – Barbara bola odjakživa tichá žena.

Nedostal sa ďaleko. Z privretých kúpeľňových dverí vyčnievalo nezvyčajné nebezpečenstvo za-

kopnutia. Pán Schmidt sa priblížil, spoznal Barbarinu nohu, potom aj zvyšok. Ležala na zemi a dívala sa na neho jedným okom, zatiaľ čo druhé sa s oneskorením a navyše ani nie kompletne otvorilo.

„Walter,“ povedala. „Daj mi ruku.“

Nahol sa nad svoju ženu a snažil sa zdvihnúť ju. Barbara stenala a odmietla ho, čo vzhľadom na výzvu pomôcť jej nedávalo celkom zmysel. Otočila sa na bok, podoprela sa rukami a zúfalo bojovala so zemskou príťažlivosťou. Chytil ju pod pazuchy a pomohol jej. Prehodil si jej ruku okolo krku, krok za krokom ju niesol späť do postele a zodvihol jej prekvapivo ťažké nohy na matrac. Vyzul jej filcové papuče a uložil ich vedľa seba na koberček pred posteľ.

„Káva,“ šepľala Barbara.

„To je v poriadku,“ skonštatoval. „Teraz žiadnu nepotrebujem.“

„Ale ja áno,“ povedala Barbara.

Prekvapilo ho to. Pomaly schádzal dolu schodmi a poobzeral sa v kuchyni. Bolo to Barbarino kráľovstvo, všetko sa ligotalo. Na zlatú svadbu jej daroval novú kuchyňu, zozbieraný darček za všetky ostatné výročia a narodeniny, keď jej nedaroval nič, a tiež darček do budúcnosti, keď jej tiež nič nepodaruje. Kávovar stál vedľa sporáka, zástrčka bola z dôvodov bezpečnosti a šetrenia energiami vytiahnutá.

Pán Schmidt ju opäť zastrčil. Skusmo otvoril skrinku, potom ďalšiu. Ešte nikdy nevaril kávu, na čom sa dcéra Karin a jej najlepšia priateľka Mai, keď ich prišli navštíviť, zakaždým zabávali.

„Ocko, skutočne nevieš, kde je káva?“

„Nemiešam sa do Barbariných záležitostí a ona do mojich.“

„Ale keď tu raz nebude? Alebo nebude môcť?“

„Prečo by tu nemala byť?“

„To nemyslíš vážne, oci. Veď ani nevieš, kde je mlieko.“

Samozrejme, bolo to nezmyselné podozrenie. Vedel, že mlieko patrí do chladničky, aj keď bielo zafarbený odpad, ktorý v posledných rokoch predávali ako mlieko, pokojne mohol stáť celé týždne na slnku a nepokazil by sa. Skutočné mlieko patri-lo do chladničky.

Pán Schmidt pootváral skrinky, posadil sa a dí-val sa najskôr do ľavej, potom do pravej. Ryža, ovsené vločky, krupicová múka, kukuričná múka, dočerta, čo všetko tu bolo uskladnené?

Mohol by zatelefonovať Karin a opýtať sa jej, ako sa robí káva. Ako žena také niečo musí vedieť. No hneď jej bude jasné, že niečo nie je v poriadku. Bude sa vypytovať a robiť zbytočné haló. To by sa zase nepáčilo Barbare, ktorá určite nechcela žiadny rozruch. Pán Schmidt zatvoril oči, túžba po káve ho vysilovala.

Keď ráno schádzal do kuchyne, káva zakaždým bývala hotová. Stôl prestretý, dva taniere, maslo, košík so zemiakmi. Usadil sa, Barbara mu naliala kávu a pridala do jeho šálky správne množstvo mlieka. Nepoznal ani len presný pomer. Keď šli do reštaurácie, čo vlastne takmer nikdy nebolo, pri-dala mu do kávy smotanú.

Pohľadom prešiel po polici s kuchárskymi knihami. Bolo ich priveľa, kto už len potreboval všetky tie knihy. Nemecká kuchyňa, ešte raz nemecká

kuchyňa, francúzska, talianska, vegetariánska, *Pečenie s láskou*, *Vianočné pečenie*, *Pečenie chleba pre pokročilých*. Pán Schmidt v niekoľkých listoval, ale žiadnu pomoc nenašiel.

Odrazu mal vnuknutie. Do očí mu udrela dóza s kávou, videl ju asi tisíckrát, a predsa si ju nikdy nevšimol. Kávové filtre stáli vedľa. Strčil filter do plastového držiaka, naplnil ho až po okraj čiernohnedým práškom, usúdil, že hotová káva má základ vo vode, kávovar opäť vytiahol zo zástrčky, preniesol ho k vodovodnému kohútiku a zľahka ho naklonil: trochu kávového prášku sa vysypalo. Keď naplnil priestor v zadnej časti vodou, vrátil kávovar späť a zapol ho. Začínajúce bublanie mu dalo za pravdu.

Vyšiel do spálne pozrieť sa na Barbaru. Nebol jej štýl polihovať ráno na dlážke v kúpeľni, ale nevyjadrila sa k tomu a oči mala zavreté. Veď sa predsa nemuselo o všetkom hovoriť.

V kuchyni našiel priesvitnú kanvicu do polovice naplnenú olejnatou čiernou tekutinou. Ochutnal ju a vyplul. Zriedil žbrndu vodou z kohútika a pridal mlieko. Smäd bol príliš silný, vypil šálku na dúšok, pálenie záhy ignoroval. Barbara bola vo veciach jedla vyberavá, také niečo jej ponúknuť nemohol.

Vypil druhú šálku a rozmýšľal.

Nakupovať potraviny bolo Barbarinou záležitosťou, iba keď bol na prechádzke so psom, dala mu občas malý nákupný zoznam. Väčšinou mal u pekára kúpiť štyri žemle, dva slané praclíky, dva makové a dva celozrnné rožky. Tento týždenný

nákup Barbara zamrazila a kúsok po kúsku vyťahovala na raňajky. U pekára to v akúkoľvek dennú dobu voňalo kávou, v rohu predajne chrapčal kávovar. Vždy ho zaujímalo, akí chudáci si tu môžu kupovať kávu.

Káva stála neskutočných 2,80 eur. Pán Schmidt mal v zásade názor, že potraviny majú mať svoju cenu, ale všetko malo hranice. Tučná pomocnica mu so žuvačkou v ústach vmietla do tváre otázku, ktorú odrazil slovami „len kávu“. Nechápal, prečo musí za mlieko platiť extra, keď doma mali omnoho lepšie. Niekoľko žemlí ale kúpil. Niesol papierový pohár po ulici. Pretože nechcel nič rozliať, kráčal rozpoznatelne pomalšie. Mendel zo susedného domu stál pri okne v kuchyni a vyškieral sa. Pán Schmidt si ho nevšimol. Vošiel dnu, prešiel popri skuvíňajúcom Helmutovi do kuchyne, vylial prinesenú kávu do čistej šálky, pridal mlieko, ochutnal. Káva bola studená.

Barbara ešte stále ležala v posteli. Keď sa k nej približoval z jej strany, na ktorú inak nikdy nešiel, pootvorila oči. Na okamih ho pohľad prekvapil, videl svoju vlastnú, rozhádzanú polovicu posteľe, odtlačok hlavy na vankúši. Ešte nebolo jasné, či sa dnes Barbara dostane k ustlatiu. Podal jej šálku. Oprela sa o lakeť, ochutnala a usmiala sa polovicou úst.

„Čo?“ opýtal sa pán Schmidt. Až teraz si všimol, že sa jej cez sluchu tiahne rana. Predtým ju musel prehliadnuť. Tvorila sa jej chrasta a aj vo vlasoch objavil stopy suchej krvi.

„Nechceš sa umyť?“

„Som špinavá?“

„Áno.“

Našiel v kúpeľni bledomodrú rukavicu na umývanie a navlhčil ju. Barbara si utrela ústa a nesprávnu polovicu tváre.

„Som trochu slabá,“ oznámila mu.

„To vidím.“ Nechcel, aby to znelo podráždene. No ešte neraňajkoval a už spravil tolko krokov ako niekedy za celé dni nie.

Cestou do kuchyne prechádzal opäť popri telefóne, ktorý stál na malom odkladacom stolíku v chodbe, vedľa neho bol lístok s Karininým číslom a zoznam s číslami na pohotovosť, rodinného lekára a farárku. Sebastianovo číslo bolo na štvrtom mieste, pritom býval blízko, ale na rozdiel od Karin mal rodinu.

Pán Schmidt zvyčajne na raňajky nejedával klobásu, ale toto ráno nemal inú možnosť. Odrezal si poriadny kus. Zo všetkých kuchynských nástrojov sa najlepšie vyznal v nožoch. Rozrezal lúhovanú žemľu, ktorú jedával najradšej. Maslo z chladničky bolo tvrdé. Barbara ho zvykla vybrať hneď, ako vstala, aby ho v správnej teplote čakalo na stole. Rozmiestnil na polovicu žemle niekoľko žltých obdĺžnikov a natrel ich ríbezľovým lekvárom. Potom opäť vyšiel po schodoch nahor, pričom tanier takmer zabudol. Barbara ležala na chrbte, oči zatvorené, zranená polovica tváre nevyzerala dobre. Tanier jej položil na brucho. Otvorila oči.

„Dnes nemám chuť na jedlo, Walter.“

„Musíš niečo zjesť.“

„Možno neskôr.“

Vystrel ruku a nechtom na ukazováku jej z ucha zoškrabal zaschnutú krv. Netvárila sa nijako. Klobása mu neurobila dobre, bolo na ňu priskoro, potreboval najprv žemľu. Ak Barbara nezje svoju, mohol by si možno odhryznúť z jej.

Maslo natrel príliš nahrubo, dávalo lekváru mastnú príchuť, ktorá vyplnila celé ústa, ale čerstvé pečivo to vyrovnalo. Zjedol celú polovicu, udatne prehltajúc hrudky masla.

„Walter.“

Strhol sa, cítil sa pristihnutý.

„Nič som nenavarila.“

Akoby si to sám nevšimol. „Veď je ešte priskoro.“

„Pozri sa do mrazničky. Vezmi si polievku s mäsovými knedličkami.“

Upokojujúco poklopal po Barbarinej prikrývke, musel jej povedať niečo milé, tak žalostne sa tvárila. „Tú mám najradšej.“

„Ale musíš si ju najprv ohriať, dobre?“

Očividne ho považovala za hlúpeho.

„Aj ty musíš jesť, Barbara. Urobím ti ešte žemľu.“

„Možno neskôr.“ Opäť zatvorila oči.

Mraznička bola, samozrejme, plná. Pred desiatimi rokmi ju kúpila Barbara, vyhlásila, že nechce všetko zavárať, ale niekedy chce jedlo aj zamraziť. Mali záhradu a aj Karin sa dávno odsťahovala. Sebastian tak či tak často nechodieval a zakaždým si vzal iba pohár lekváru a aj pri tom sa tváril, že robí pánovi Schmidtovi láskavosť. V polici bolo jedenásť pohárov z tohto a sedem z minulého roku, staršie nerátal.

Barbara v poslednom čase príliš veľa varila, možnože však aj menej jedli. Čo ostalo, zamrazila, aby si niekedy mohla urobiť prestávku. Ale aj tak varila každý deň. Len jediný raz pred štyrmi rokmi išla s kamarátkou na turistiku bez pána Schmidta a nechala zoznam, kedy a ktoré nádoby má rozmraziť. Proti výletu nič nemal, ale ešte dnes si pamätá bezmocný hnev, ktorý ho zachvátil, keď otvoril mrazničku a vytiahol zamrznutú nádobu, vďaka ktorej ho boleli prsty a ktorej obsah mal podľa presného návodu rozmraziť a zohriať. Na tichý protest sa nedržal Barbariných inštrukcií a namiesto guláša vybral kapustové závitky s mäsom a pevne veril, že si to všimne a dokonca sa možno aj nahnevá. Ale keď sa vrátila, rozžiarená, v dobrej nálade a opálená, nič na to nepovedala.

Otvoril mrazničku. Na nádobách bolo starostlivo napísané jedlo a dátum. Polievka s mäsovými knedličkami bola celkom navrchu, prsty ho pri dotyku znovu zaboľeli. Pán Schmidt nakrátko pocítil náznak hnevu, aj keď nie taký silný ako vtedy, bolo to skôr ako pichnutie ihlou.

Barbara nikdy nebola chorá. Prvé desaťročia ich manželstva tomu sotva dokázal uveriť, pretože ako dievča vôbec nevyzerala zdravo, riedke blondáve vlasy, bledá tvár. Vtedy mal isté pochybnosti, chorá žena by jednoducho bola priveľa. Ale vonkajšok klamal, vnútri bola z ocele. Počas dvoch tehotenstiev si cez deň ani jediný raz neľahla a dve hodiny pred pôrodom ešte raz zmyla kuchyňu. Keď s novorodencom dorazila z nemocnice, hneď zase varila. Raz si zranila zápästie a varila ľavou

rukou, pravú mala obviazanú. Keď jej pri varení niečo spadlo, pán Schmidt to nekomentoval.

Napustil do umývadla horúcu vodu a ponoril do nej nádobu so zamrazenou polievkou s mäso-vými knedličkami. Helmut sa posadil pred misku a díval sa na pána Schmidta. Kňučal a zakryl si pa-puľu labou.

Keď pán Schmidt odtiahol záves, Barbara si pri-držala pred očami ruku. „Pes,“ povedal a snažil sa nedívať sa jej do tváre, pretože ju ešte stále nema-la celkom čistú.

„Och,“ povzdychla si Barbara a dokonca sa trochu nadvihla. Jej bledosť bola vďaka náhlemu začervenaniu sa o to nápadnejšia. „Mleté mäso má v plastovej dóze v chladničke, musíš ho len opražiť.“

„Ako opražiť?“

„Na malej panvici, bez oleja, na tej s neprilňavým povrchom. Potom doň pridáš ovsené vločky a zemiak.“

„Ale prečo opražiť?“

„Aby neochorel.“

„Veď je to pes. Psy jedia odpad.“

„Vieš predsa, aké má trávenie.“

Pán Schmidt to nevedel. „Nežerie z plechovky?“

„Preboha, Walter!“

„Aj ty musíš niečo zjesť.“

„Možno neskôr.“ Oči mala opäť zatvorené.

Keď sa pán Schmidt vrátil do kuchyne, Helmut zabúchal chvostom o zem.

„Dobre, dobre.“

Otvoril chladničku. Bola vyupratovaná, vajička a mlieko vo dverách, dóza na maslo bola ešte vonku. V miske prikrytej plastovou fóliou boli zemiaky v šupke z predošlého dňa. Na plastovej dóze nalepený lístok – „pre Helmuta“. Robila to Barbara takto vždy alebo už včera tušila, že dnes skolabuje? Pán Schmidt zložil fóliu, ovoňal. Helmut šantil.

„Pokoj!“ zakričal, aby prehlušil vlastné škvŕkanie v žalúdku. Zapol sporák – hračka –, postavil naň panvicu, vyklopil do nej obsah plastovej dózy. Najprv sa nedialo nič. Pán Schmidt sa posadil, vzal si včerajšie noviny. Tie dnešné kvôli Barbare zabudol v schránke. Ešte raz si prečítal článok na titulnej stránke, išlo o Veľkú Britániu. Bolo cítiť niečo spálené, z panvice sa parilo. Vstal a strhol ju zo sporáka. Hoci bola časť mäsa spálená a zvyšok sa zdal ešte surový, voňalo to dobre. Helmut skučal.

„Pokoj!“ Pán Schmidt vrátil panvicu na sporák a miešal mleté mäso, kým všetko najprv nestratilo farbu a potom nestmavlo. Odobral si trochu na tanier, poriadne to osolil a zvyšok vylial do misky.

„Pozor, je to horúce!“ zvolal pán Schmidt, keď sa Helmut vrhol na mäso. Pes nepočúval, niekedy mu na zem spadli celé hrudky, ktoré znovu olízal. Miska bola v sekunde prázdna.

„Si hlúpy,“ povedal psovi. „Čo robíš celý deň, keď to tak rýchlo zožerieš? Čakáš na večeru? Je treba spomaliť.“

Helmut krútil chvostom.

Pohľad pána Schmidta spočinul na miske so zemiakmi. Barbara ju predsa spomínala a vrela aj niečo o ovsených vločkách.

„Chceš ešte zemiaky?“ Vystrel ruku a ukázal Helmutovi jeden zemiak. „Pozri, zo včera.“

Helmut sa otočil.

„Ako chceš.“ Pán Schmidt nakrájal zemiak taký, aký bol – studený a so šupkou, k mletému mäsu na tanieri, premýšľal, či si má na to nasypať ovsené vločky, ale neurobil to. Ochutnal a ešte raz si jedlo osolil.

„Ty sa ale máš u Barbary dobre,“ skonštatoval, keď bol hotový. „Rozmaznáva ťa. A čo bude dnes večer?“

Zdalo sa, že ani Helmut to nevie.

Deň ubehol rýchlo. Pán Schmidt šiel von s Helmutom a skontroloval Barbaru, ale ešte stále nechcela jesť. Rozmýšľal, či nemá zatelefonovať Karin, rozhodol sa však počkať do zajtra. Pozrel sa do záhrady, ale ani tu nebolo veľmi čo robiť, modré a žlté krókusy sa váhavo ukazovali, narcisy sa rozšírili, no ešte nekvitli. Hruška bola holá, len niekoľko púčikov bolo pevne zavretých. Na priesady paradajok a paprík bolo príliš chladno. Barbara ich preložila v pohároch od jogurtu do záhradnej miestnosti, mal pocit, že je ich priveľa.

Pán Schmidt vylúštil krížovku a päť smiešne jednoduchých sudoku, šiel von s Helmutom, tentoraz do lesa. V pracovný deň sa tam dalo vydržať, bol tam čerstvý vzduch a aj miesto. Zato cez víkend to tam všetkých ťahalo a zdalo sa, že Barbara pozná každého jedného a s každým druhým musí prediskutovať niečo naliehavé.

Pán Schmidt neurobil ešte ani dvadsať krokov, keď ho predbehla tučná žena v tréningovom úbo-

re a pri chôdzi mávala lyžiarskymi palicami. Dobré dva metre pred ním sa odrazu otočila, pozrela sa na Helmuta a rýchlo aj na neho.

„Walterrr!“ zhúkla so silným prízvukom, ktorý pána Schmidta fyzicky zaboľel. „R“ sa valilo ako lavína kameňov, aby pod sebou pochovala jeho duševný pokoj. „Kde je Barrrbarrra, Walterrr?“

Nepoznal tú ženu. Alebo ju predsa len poznal? Cítil sa pristihnutý.

„Odpočíva,“ napokon odvetil.

„Vari je chorá?“

Konečne mu napadlo, že je to Natalija. Barbara s ňou chodievala na brušné tance, či čo za nezmysly to vo voľnom čase robila. Natalija v každom prípade brucho mala. Odrazu mu bolo jasné, že pravdepodobne spolu hovorili po rusky, využívajúc príležitosť, že nebol pri ich stretnutiach. Na začiatku bol na Barbaru a jej výslovnosť veľmi prísny, a keď počul Nataliju, musel sa spätne za vlastnú nezlomnosť pochváliť. Nemysliteľné, aby Barbara takto hovorila aj teraz.

„Ako dlho si v Nemecku?“ opýtal sa jej.

Tučibomba vyvrátila oči k nebu. „Počítajme. Desať, dvadsať, dvadsaťjeden, dvadsaťštyri. Dvadsaťštyri rokov! Ďalší rok v Nemecku je strieborná svadba.“ Rozžiarene sa naňho pozrela. „Tak teda, čo je s Barrrbarrrou?“

„Neviem.“

„Ušla ti?“ To sa jej tiež zdalo vtipné.

„Dnes nepríde?“

„Kam?“

„Na kurz.“

„Nie, dnes nepríde.“

„Zavolám jej.“

„Radšej nie.“

„Zabil si ju?“ Na okamih jej zväžnel pohľad, kým sa zase schuti nerozosmiala.

„Nie,“ odpovedal.

„To je dobre.“ Poškrabkala psa za ušami a pán Schmidt sa hneval, že ovčiak, ktorého sa ženy zvyčajne boja, to dovolil. Barbara ho príliš rozmaznala. „Pozdrrrravuj Barrrbarru.“ A odpochoďovala preč aj s lyžiarskymi palicami.

Do večera sa polievka s mäsovými knedličkami v umývadle rozmrazila a dokonca mala izbovú teplotu. Pán Schmidt si ju rozdelil s Helmutom. Keď boli hotoví (Helmut bol oveľa rýchlejší, ale ani on sa s ňou nebral), spomenul si na Barbaru. Už niekoľko hodín nebol v spálni. Spala, v kúpeľni bolo rozsvietené. Očividne bola medzitým na záchode, čo v ňom vzbudilo nádej. Zhasol, sadol si pred televízor a díval sa na western, zatiaľ čo Helmut mu ležal pri nohách a pri každom výstrele sa strhol. „To je iba televízor,“ povedal a Helmut pozorne zastrihal špicatými sivohnedými ušami. Užíval si, že si môže pozrieť film bez Barbariných komentárov, filmy so strieľačkami považovala za brutálne a tak či tak pochopila nanajvýš polovicu. Pozrel si aj druhý western, ktorý hneď nasledoval, a išiel do posteľe.

Pán Schmidt mal zlé sny, snívalo sa mu o Sebastianovi. Znovu pred sebou videl sklamanú synovu